

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורבב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

- א. פגישת יצחק ורבקה
  - ד. אליעזר בבית רבקה
  - ה. אברהם נושא את קטורה ופירוט ילדיהם
  - ה. רבקה חוזרת עם אליעזר לארץ כנען
  - ו. בקשת אברהם לקנות קבר מבני חת
  - כ. פגישת אליעזר ורבקה
  - ל. יצחק נושא את רבקה ומתנחם
  - ע. אברהם משיב את אליעזר
  - ק. מיתת אברהם וקבורתו
  - ש. אברהם נותן את רכושו ליצחק
  - ר. הליכת אליעזר לחרן ותפילתו
  - ת. תולדות ישמעאל
  - ת. אברהם קונה את השדה והמערה מעפרון
- "-----"

שאלה לשולחן השבת

"כי אל ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת אשה לבני ליצחק"
הגמרא (קידושין מא.): 'דאמר רב יהודה אמר רב: אסור לאדם שיקדש את האשה עד שיראנה, שמא יראה בה דבר מגונה ותתגנה עליו. ורחמנא אמר: 'ואהבת לרעך כמוך'."
ויש לבאר, איך שלח אברהם את אליעזר לקדש ליצחק אישה, והרי אסור לו לאדם לקדש את האישה עד שיראנה?

מטרת השאלה
הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת.
ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם)
ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושיבע שנים שני חיי שרה"

יש לפרש מדוע נאמר במאה ובעשרים לשון יחיד: שנה, ואילו בשבע כתוב שנים ברבים. א. משום שכל עשרה הוי יחידת קדושה בפני עצמה, שאין השכינה שורה בפחות מעשרה, וכל מספר שמתחלק בעשר חשוב כיחידה אחת. (חתם סופר) ב. להורות שלא רק שהייתה כבת עשרים לחטא, שלא הייתה נענשת בבי"ד של מעלה, אלא אף כל שנותרה היו כבת שבע שאף אינה נענשת בבי"ד של מטה. ולכן כתוב 'שנים' בלשון רבים לומר שהן המאה שנה והן העשרים שנה, לא היה בהן חטא כבת שבע. (ר' שמואל די אוזיידה) ג. התורה מקטינה את הגדול (המספרים הגדולים) ומגדילה את הקטן (שבע שנים). (זוהר) ד. בעלי המוסר מביאים עצה לאדם לשבור את גאוותו, להיזכר ולחשוב כיצד הוא היה כתינוק חסר ישע: חיגר, אילם, חסר דעת ומטנף את עצמו ובגדיו לעין כל. כך ניתן לעבוד על המידות ולתקנם, כשנוכח האדם בשפלותו ואפסיותו. לכן, שרה כל חייה הזכירה לעצמה שהיא כבת שנה בסך הכל ואל לה להתגאות. אך רק בגיל שבע, אמרה לעצמה שעליה להתנהג ככובד ראש ובאחריות כבת שנים הרבה. (בשם הבן איש חי)

"ואברהם זקן בא בימים וד' ברח את אברהם בכל: ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו"

ישנם שיטות שונות בגמרא בב"ב (טז:) מה הכוונה שד' ברח את אברהם בכל, ולפי רבי יהודה הכוונה היא לכך שהייתה לו בת ו'בכל' היה שמה. ולפי דבריו, יש להבין מה הקשר והסמיכות בין שליחות אליעזר לקדש אשה ליצחק, לבין העובדה שהייתה לאברהם אבינו בת. ישנה הלכה שעל האדם לעסוק קודם בקיום מצות פריה ורביה שלו מאשר חובתו להשיא את בנו אישה ולדאוג שאף בנו יקיים פו"ר. וכך אף כתוב בתוספתא (בכורות פ"ו מ"ג): 'הוא לישא אשה ובנו לישא אשה - הוא קודם לבנו, אבל הני מילי כשהאב לא קיים עדיין את המצוה'. ונפסק להלכה שהאדם מקיים את מצות פריה ורביה רק לאחר שיש לו לפחות בן ובת. וכעת מובן, כדי שלא יוקשה לנו מדוע שלח אברהם את אליעזר שיקח אשה ליצחק והרי לאחר מותה של שרה גם הוא בעצמו היה צריך לישא אשה, ושישלחנו עבור עצמו? אלא, מכיון שהייתה לו בת, כבר קיים את המצוה ולכן כעת היה צריך לדאוג רק לבנו. (פנינים יקרים)

"ותאמר אליו בת בתואל אנכי בן מלכה אשר ילדה לנחור"

מבואר בפסוק שרבקה ייחסה את אביה, בתואל, בעיקר אחר אימו, מלכה, יותר מלאביו, נחור. וצריך לבאר מדוע. וביותר, שהרי כשיספר אליעזר את הדברים לפני משפחתה של רבקה, הפך ואמר להם: "ותאמר בת בתואל בן נחור אשר ילדה לו מלכה". ויש לבאר אף את פשר השינוי. ויש לומר: א. רבקה אמרה את מלכה קודם כדרך הנערות, אבל אליעזר הקדים את נחור כדרך המוסר (דרך ארץ). (רמב"ן) ב. היא ייחסה עצמה לחרן שהתקדש שם שמים במיתתו באור כשדים. והעבד, מפני כבוד בתואל, שינה. (הכתב והקבלה) ג. היא אמרה לו ייחוס אחר האם כדרך התורה והוא הקפיד ליחסה לאביה מפני כבודו. (בית אהרן תורה) ד. רמזה לו שדומה בתכונותיה למלכה ולא לנחור. אבל אליעזר הפך הדברים כדי לומר שדומה לנחור הרשע ושיאמרו שהשידוך אינו מתאים ליצחק, ויוכל אליעזר לקדש לו את בתו. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן שבת' תשפ"ד)

"לא אוכל עד
אם דיברתי...
בדברי תורה!"

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:
052-7665775

העלון מוקדש לע"נ
ר' יצחק בן משה
ת.נ.צ.ב.ה

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם.
וז ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!
השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייז'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה מתחילה באות המופיעה בתחילת השורה

- א. השביע את עבדו
- ב. היו עדים למכירת מערת המכפלה והשדה
- ג. לשון מיתה האמורה בצדיקים
- ד. נכד של אברהם
- ה. הייתה לשדה עפרון תקומה שיצאה מיד _____ ליד מלך (ע"פ רש"י)
- ו. "ויבא אברהם לספד לשרה _____"
- ז. כינוי לאליעזר בפרשה
- ח. מבני ישמעאל
- ט. כינוי בפרשה לעיר גדולה וחשובה
- י. מה כתוב בפרשה במקום המילה 'שנה'?
- כ. מילה נרדפת למילה 'סיימו'
- ל. מתי יוצאות השואבות?
- מ. שניים מבני אברהם וקטורה
- נ. באו יחד עם רבקה לארץ כנען
- ס. אברהם קנה את השדה ואת כל העץ שבגבולו _____
- ע. אמר הרבה ואפילו מעט לא עשה
- פ. לבניהן נתן אברהם מתנות בטרם שילחם
- צ. אחד הדברים בהם התברך אברהם
- ק. מה היה צריך אברהם לקנות בשביל שרה?
- ר. "ויאמרו מד' יצא הדבר לא נוכל דבר אליך _____ או טוב"
- ש. אברהם אבינו נפטר ב _____
- ת. אליעזר פחד שהאישה לא _____ ללכת אחריו ליצחק

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה מסתיימת באות המופיעה בתחילת השורה

- א. נכד של אברהם
- ב. היכן היה יצחק כשבאו אליעזר ורבקה?
- ג. ניסו _____ את אליעזר באמצעות סם המוות (ע"פ רש"י)
- ד. מהתכשיטים שנתן העבד לנערה
- ה. אחד מבני מדין
- ו. אברהם אמר לאליעזר שהשי"ת ישלח את _____ להצליח דרכו
- ז. אליעזר _____ לקיים שליחות אדונו
- ח. מה עשה אליעזר לגמלים בבית בתואל
- ט. כמה מים ביקש אליעזר מרבקה?
- י. המילה השניה בפרשה
- ך. מבני מדין
- ל. סוג מטבע
- ם. הביאו גם לרגליו וגם לגמליו
- ן. היה לשרה ולרבקה קשור על האהל
- ס. הוא תירגם: זקן=סבא
- ע. מבני ישמעאל
- ף. ישמעאל _____ אל עמיו
- ץ. לכן שאל את אליעזר מדוע הוא עומד שם
- ק. יצא לשווח בשדה
- ר. משם שואבים מים
- ש. מבני ישמעאל
- ת. מה נתן אברהם לבני הפילגשים?

ואלה שמות

"לבית אמה"

מה היה שמה של אשת בתואל ואם רבקה? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

ארבעה אנשים הן, שתבעו (בתפילה ובמוצא פיהם) שלא כהוגן, לשלושה ניתן כהוגן, לאחד ניתן שלא כהוגן, ואלו הן: אליעזר עבד אברהם, כלב בן יפונה, שאול בן קיש ויפתח הגלעדי. אליעזר אמר: "והיה הנערה אשר אומר אליה וגו". הרי, אילו יצאה שפחה אחת והייתה משקתו, היה משיאה לבן אדונו? וזימן לו הקדוש ברוך הוא כהוגן: "ויהי הוא טרם כלה לדבר, והנה רבקה יוצאת וגו'." וכלב אמר: (שופטים א, יב): "אשר יכה את קרית ספר ולכדה, ונתתי את עכסה בתי לאשה". אילו לכדו עבד אחד, היה נותן לו בתו? וזימן לו הקדוש ברוך הוא כהוגן, שנאמר: "וילכדה עתניאל בן קנז אחי כלב, ויתן לו את עכסה בתו לאשה". שאול המלך אמר: (שמואל א יז): "והיה האיש אשר יכנו, יעשרנו המלך עושר גדול, ואת בתו יתן לו לאשה". הא אילו יצא כושי אחד, או עובד כוכבים אחד, או עבד והכהו, היה נותן לו את בתו? וזימן לו הקדוש ברוך הוא כהוגן, שנאמר: "ודוד בן איש אפרתי". יפתח הגלעדי אמר (שופטים יא): "והיה היוצא אשר יצא וגו', והעליתיהו עולה לד'." הא אילו יצא חמור, או כלב אחד, או חתול אחת, היה מעלהו עולה? וזימן לו הקדוש ברוך הוא שלא כהוגן, שנאמר: "ויבא יפתח וגו', והנה בתו יוצאת לקראתו". (מדרש רבה)

מילה בפרשה

**איסור הוא יאסור,
ויכחיד שנות דור,
כי היה כח בידה,
ומלהצילה לא ימנע.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 4 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

איזה אב ובנו המופיעים בתורה נולדו באותו תאריך?

* * * *

"ויהיו חיי שרה"

המילה 'ויהיו' שווה בגימטריא ל-37 - שזהו גילו של בנה של שרה, יצחק, במיתתה של אמו.

* * * *

"מערת המכפלה"

המבנה שעל גבי מערת המכפלה נבנה על ידי הורדוס בתקופת בית שני. ויש אומרים ששלמה המלך בנאו. (כפתור ופרח) עוד מצאתי, שיש הסוברים שיוסף הצדיק נטל אף הוא את חלקו בבניין, ושהלני המלכה עשתה את הכיפה של המבנה.

"ארבע מאות שקל כסף"

באלו שני הקשרים נוספים מוזכר המספר ארבע

מאות בחומש בראשית?

* * * *

מצאו נא בפרשה:

1. אות המופיעה פעמיים ברצף. (9 תשובות)
2. שניים מגלגל המזלות.
3. בהפטרה: 6 אותיות רצופות הנקראות ישר והפוך.
4. את התנועה 'סגול' 6 פעמים ברצף.
5. מילה בת ארבע אותיות שהגימטריא שלה היא 10.
6. שמונה מילים רצופות בנות ארבע אותיות.

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "ויאמרו אחיה ואמה תשב הנערה אתנו ימים או עשור בטרם תלך"

2. "ויוצא העבד כלי כסף וכלי זהב ובגדים ויתן לרבקה ומתנת נתן לאחיה ולאמה"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: היכן בפרשה יש מקור לכך שבעל הבית בוצע על הלחם? - "ואקחה פת לחם" - נלמד שבעל הבית בוצע. ורמז נוסף, שהר"ת של המילים: "ואקחה פת לחם וסעדו לבכם", עולים בגימטריא 152 כמנין 'המוציא'. **לסדר את הפרשה** - "ותער כדה אל השקת". **חידון א'** ת' - אברהם, בני חת, גויעה, דדן, הדיוט, ולבכתה, זקן ביתו, חדר, טירה, ימים, כלו, לעת ערב, מדין מדן, נערותיה, סביב, עפרון, פילגשים, צאן, קבר, רע, שיבה טובה, תאבה. **חידון א' ת' הפוך** - שבא, נגב, להרוג, צמיד, אלדעה, מלאכו, הודרו, ויפתח, מעט, חיי, חנוך, שקל, מים, ענן, אונקלוס, משמע, נאסף, בחוץ, יצחק, באר, נפיש, מתנות. **ואלה שמות** - היא דבורה מינקת רבקה. **שעשועי דאורייתא** - "ועבדום ועינו אותם ארבע מאות שנה" (טו, יג), "באנו אל אחיך אל עשו וגם הלך לקראתך וארבע מאות איש עמו" (לב, ז). 1. רבבה, ההצליח, והיית, בתוככם, ללין, ממרא, יתננה, לשנת, חדר. 2. בתולה, שור. 3. "אבי-ו מימיו". 4. "חסד ואמת את". 5. "ואבא". 6. "והוא יושב בארץ הנגב ויצא יצחק לשוח בשדה". **מילה בפרשה וירא** - עולה. "נשאה את משאה" - משאה = עולה, "בתחושת קיפוח נוראה" - עולה, "שהיא קרבן המחנה" - קרבן עולה, "ולפי עושרה משתנה" - שיש אף קרבן עולה ויורד שמשנתה לפי עושר המקריב. **טמונות בפרשה** - 1. עיפרון - "עפרון בן צוחר" (כג, ח). 2. "דודמה ומשא" (כה, יד). 3. שוא - "ויקשן ילד את שבא" (כה, ג). 4. "וניקית משבועתי" (כד, ח). 5. מתנות אליעזר לרבקה ומשפחתה (כד, נג) ואברהם לבני הפלגשים (כה, ו) ואף יצחק תיקן תפילת מנחה (מתנה) 6. "ארם נהרים" - 'בין שתי נהרות יושבת' (רש"י כד, י). 7. כף קטנה במילה - "ולבכתה" (כג, ב). 8. ישיבת "חברון" (כג, ב). 9. "ואפנה על ימין או על שמאל" (כד, מט). 10. וד' ברך את אברהם בכל" (כה, א) "יא שהייתה זו אבן טובה (ב"ב טז:). 11. מחדד-מ= "חדד" (כה, טז). 12. "מדבר אל ליבי" (כד, מה). 13. "ובטירותם" (כה, טז). 14. גמל זמון - "מגמלי אדוניו" (רש"י כד, י). 15. "ארבע מדות שקל" (כג, טז). 16. אח+אמא+תלוש+מה+עני = "אך אם אתה לו שמעני" (כג, יג). **טמונות בהפטרה** - 1. "בת שבע" (יא). 2. "וחמשים איש רצים לפניו" (ה). 3. "אבן הזוחלת" (ט). 4. "רכב ופרשים" (ה). **שאלה לשלחן השבת וזאת הברכה** - שאלנו: כתב רש"י: "ראה ליטול לו חלק בארץ סיחון ועוג, שהיא ראשית כיבוש הארץ: כי שם חלקת מחקק. כי ידע אשר שם בנחלתו חלקת שדה קבורת מחוקק, והוא משה". ויש לבאר דבריו, הלוא בפרשת מטות נאמר בפירוש שבני גד ובני ראובן ביקשו את ארץ סיחון ועוג בגלל שהיה להם מקנה רב וארץ זו היתה מקום מרעה. ומה הטעם האמיתי בגינו רצו לרשת את ארץ זו? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. כל עוד משה היה בחיים, בני גד נמנעו מלומר לו כי רצונם לשבת בארץ זו נובע מקרבתה למקום קבורתו, שכן אין זה מן הראוי להזכיר את קברו של אדם בעודו חי. משום כך נימקו את בקשתם בטענה שהאזור מתאים למקניהם. 2. יש לחלק בין בני ראובן שביקשו רק בגלל הצאן, לבין בני גד שביקשו בעיקר בגלל שרצו להיות סמוך לקברו של משה. (טעמא דקרא) 3. ביקשו ולא ידעו מה ביקשו, בבחינת "ניבא ולא ידע מה ניבא" - הם סברו שביקשתם נובעת מריבוי הצאן, אך לא ידעו שהסיבה האמיתית היא מפני שעתידיים להימצא שם, שלא מדעתם, סמוך לחלקת מחוקק - מקום קבורתו של משה.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

העלון מגיע מדי שבוע לעשרות אלפי משפחות וילדים, המשתמשים

בו ללימוד משותף סביב שולחן השבת.

מעוניינים להקדיש את העלון לכל מטרה? צרו קשר עם המערכת, או טלפנו: 052-766-5775

© כל הזכויות שמורות לאהרן ביין.

ניתן לשלוח תגובות, רעיונות והערות למערכת:

קויפמן 17, ירושלים

temunabaparashah@gmail.com

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

5

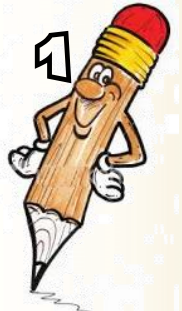
4

3

2

1

9

8

6

7

14

13

12

10

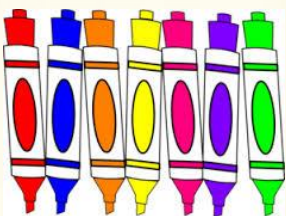

11

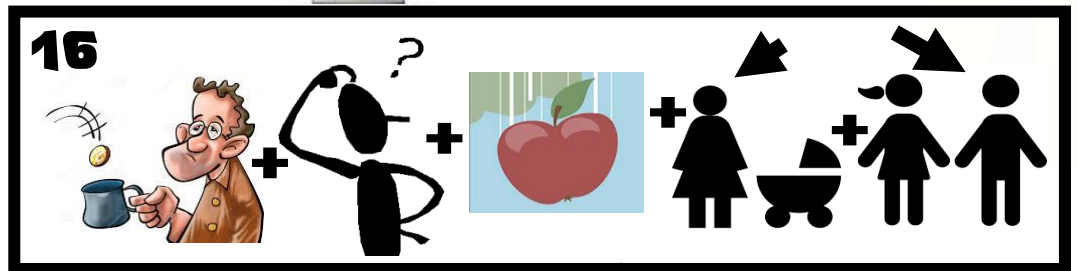
15

מחשבה טובה

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

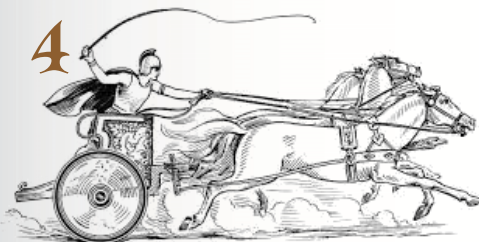
תשובה לגיליון הקודם
"ויגמל" (כאח)

16

הפטרת חיי שרה "והמלך דוד זקן" (מלכים א' א' - לא')

טמונות בהפטרה

4

3

2

1